

Бахмет М. Ю., Жалдакова Ю. В. Роль гуманізації в інклюзивній освіті / М. Ю. Бахмет., Ю. В. Жалдакова // Система надання освіти дітям з особливими освітніми потребами в умовах сучасного закладу : Збірник за матеріалами VIII Всеукр. науково-практичної конференції з міжнародною участю (09 грудня 2020 року). – Лисичанськ : ВП «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка» – Лисичанськ : ФОП Єгорова О.Є. – 2020. С. 11–13.

***Анотація.** Сучасне суспільство має дати шанс всім дітям, незалежно від їх потреб і особливостей у розвитку, повноцінно реалізувати наявний потенціал, отримати можливість принести користь суспільству і стати повноцінним його членом. Освіта дітей з обмеженими можливостями – це одна з головних потреб соціуму, так як вона є головним фактором створення дійсно інклюзивного суспільства, де будь-яка дитина може відчувати свою причетність і затребуваність.*

Ключові слова: *інклюзивна освіта, гуманізм, освітній процес*

Бахмет Марія Юріївна,
Жалдакова Юлія Володимирівна
Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»
м. Лисичанськ

РОЛЬ ГУМАНІЗАЦІЇ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ

У сучасному світі актуальним постає питання толерантності, щирості та викорінення будь-яких дискримінацій. Освіта дітей з обмеженими можливостями – це одна з головних потреб соціуму, так як вона є головним фактором створення дійсно інклюзивного суспільства, де будь-яка дитина може відчувати свою причетність і затребуваність. Сучасне суспільство має дати шанс всім дітям, незалежно від їх потреб і особливостей у розвитку,

повноцінно реалізувати наявний потенціал, отримати можливість принести користь суспільству і стати повноцінним його членом.

Інклюзивна освіта – це система освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права навчатися за місцем проживання, що передбачає навчання дитини з особливими освітніми потребами, зокрема дитини з особливостями психофізичного розвитку, в умовах загальноосвітнього закладу. Основна ідея інклюзивної освіти – це викорінення дискримінації дітей з будь-якими фізичними та розумовими особливостями у розвитку. Дана ідея передбачає рівні можливості по відношенню до всіх дітей, але створює певні необхідні умови для дітей з особливими потребами.

Індивідуальне навчання на дому не в повній мірі сприяє соціалізації та інтеграції дитини з особливими освітніми потребами в суспільство, та й якість такого навчання залишає бажати кращого. Зокрема, ці діти особливо мають потребу в розумінні оточуючих і гуманне ставлення до себе суспільства в цілому.

Вагомий внесок в дослідженні проблеми гуманізації освітнього процесу та формуванні гуманістичних цінностей особистості дитини зробили Ш. Амонашвілі, В. Сухомлинський, С. Русова та інші. На їх думку ідея гуманізації – це поняття, яке відображає складне і багатопланове явище, пов'язане з вирішенням проблем реформування освіти на принципах гуманізму.

На сучасному етапі становлення освіти термін «гуманність» слід розуміти як систему поглядів та переконань, яка стверджує високе звання людини, її цінності як особистості, що має право на свободу, щастя, розвиток своїх задатків, перетворення їх в стійкі здатності, які проявляються в різних видах творчої діяльності на благо людини і суспільства в цілому. Тому під гуманізацією освіти ми розуміємо такий соціально-педагогічний феномен, який відображає сучасні суспільні тенденції в побудові і функціонуванні системи освіти.

В даний час інклюзія стала пріоритетною в освітній політиці України. Фундаментальні наукові розробки В. Бондаря, А. Колупасової, Ю. Найди, О. Таранченко та інших науковців визначили шляхи гуманізації інклюзивної освіти:

- визнання можливості навчання кожної дитини і необхідність створення суспільством необхідних для цього умов;
- впровадження інноваційних освітніх технологій в контексті форм інклюзивного підходу та моделей надання спеціальних освітніх послуг для всіх дітей;
- формування освітнього розвивального середовища для учнів шляхом забезпечення психолого-педагогічного та медико-соціального супроводу;
- забезпечення доступу до соціального середовища та навчальних приміщень, розробка та використання спеціального навчально-дидактичного забезпечення, реабілітаційних засобів навчання;
- розробка особистісно орієнтованих індивідуальних планів і програм, в основі яких лежать особистісно орієнтований і індивідуальний підходи для сприяння розвитку навичок вчитися протягом усього життя і повноцінної участі в житті суспільства;
- визначення критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів в межах освітньої інклюзії;
- партнерство і співробітництво між усіма учасниками педагогічного процесу та залучення батьків до освітнього процесу як рівноправних партнерів і перших вчителів своїх дітей;
- виховання гуманної особистості щирої, людяної, доброзичливої, милосердної, з розвиненим почуттям власної гідності і поваги до іншої людини;
- забезпечення права дітей розвиватися в сімейному оточенні і мати доступ до всіх ресурсів місцевої громади.

Дотримання зазначених шляхів розвитку інклюзивної освіти дозволить забезпечити всіх дітей психолого-педагогічною, соціально-реабілітаційною та медичною підтримкою. У цьому контексті актуальною проблемою стає оновлення змісту, форм, методів, засобів і технологій навчання та виховання дітей з різним рівнем розвитку в загальноосвітньому просторі.

Реалізація гуманістичного підходу до організації освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами допоможе забезпечити процес самореалізації та формування соціальних компетенцій кожної дитини. За допомогою створених відповідних умов кожна дитина має змогу самовиразитися та самоствердитися. Таким чином, введення інтегрованого (інклюзивного) освіти ціла багатогранна, багаторівнева система, яка охоплює різні аспекти не тільки освіти, але життя суспільства в цілому.

Література

1. Бондар В. Інклюзивне навчання як соціально-педагогічний феномен / В. Бондар // Рідна школа. – 2011. – № 3. – С. 10 –14
2. Заєркова Н. В. Інклюзивна освіта від «А» до «Я» / Порадник для педагогів та батьків // Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. – Київ. – 2016. – 77с.
3. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія / А. А. Колупаєва – К.: «Самміт-Книга», 2009. –272 с.: іл.